Az év XXXIII. Vasárnapja
2026. november 15.
Az Úr a szegények menedéke (vö. Zsolt 14,6)

1. „Az Úr a szegények menedéke” (vö. Zsolt 14,6). A zsoltáros szavai utat sugallnak számunkra, amelyen a Szegények 10. Világnapjára való felkészülésként haladnunk kell. Újra vissza kell térnünk Isten szavához, hogy felismerjük a szegények fontos helyét az egyház életében. A zsoltárnak ez a kifejezése a keresztény élet megítélésének kritériumává válik, mert feltárja Isten arcát és elismeri az emberi szegénységet. Egy drámai történelmi pillanatban – a jeruzsálemi templom lerombolásakor – a nép úgy érezte, hogy Isten elhagyta őket, és példátlan anyagi és erkölcsi nyomorúságot élt át.
Istennek ez a szava minden generáció számára teljes jelentőségében kinyilatkozik. A szöveg már a kezdetektől fogva egy olyan ellentmondásra mutat rá, amellyel a mi korunkban is gyakran találkozunk. A zsoltár ezekkel a szavakkal kezdődik: „Azt mondja szívében a bolond: Nincs Isten! A gonoszok utálatos dolgokat tesznek, nincs, aki jót cselekedjen” (Zsolt 14,1). Rávilágítanak az ellentétre azok között, akik bölcsen viselkednek, és azok között, akik úgy élik az életüket, mintha semmi sem lenne nagyobb náluk. Sajnos észrevehető, hogy még ma is széles körben elterjedt a társadalmi igazságtalanság, az arrogáns korrupció gyümölcse, amely egyszerre diszkriminatív és elítélendő. A transzcendencia érzésének elvesztése a mindennapi életben már nem csupán Isten létezésének elméleti tagadása, hanem abban nyilvánul meg, hogy jóságát és irgalmát elmulasztják a személyes és társadalmi igazságosság elérésére irányuló erőfeszítések során.

A következményeket elsőként a szegények szenvedik el, akiknek száma – nem véletlenül – sok társadalomban növekszik. Isten hiánya már nem egymás mellé helyezi az embereket kölcsönös tiszteletben, hanem egymás fölé egy uralkodási és kizsákmányolási viszonyban. Így kerül napvilágra a bántalmazás és a kirekesztés káros logikája, amely marginalizál és megaláz. Nemcsak egyének, hanem egész nemzetek is ebben az állapotban vannak. A zsoltár szavai: „Emlékezik népemről, mintha kenyeret ennének” (Zsolt 14,4), mit sem veszítettek igazságukból.
testvéreket, akikkel megoszthatják álmaikat, és a remény csendben valósággá válik. Istenben menedéket keresni azt jelenti, hogy igazi és biztos védelmet találunk, amelyet a hatalmasok nem tudnak garantálni, és inkább megtagadják.

2. A szegények igazságszolgáltatásért való kiáltását ma egyre alattomosabb módon elfojtják, odáig menően, hogy minden erőfeszítésüket, amit könyörgésük meghallgatására tesznek, teljesen elnémítják. A digitális környezet a végletekig kiélezi az ellenük irányuló előítéleteket, és megerősíti a rájuk és az őket sújtó problémákra borult közöny fátylát. A szegényeknek nincs más választásuk, mint Istenhez kiáltani (vö. Zsolt 34,7), és elé terjeszteni panaszaikat, bízva abban, hogy meghallgatásra talál, mert Isten hűséges és irgalmas. Még ma is az elnyomottak, a megalázottak és a tehetetlenek abban a meggyőződésben erősödnek, hogy bizalommal és reménnyel kell támaszkodniuk Istenre. Ebben a teljes bizalomban újra virágzik saját méltóságuk érzése, felismerik a testvéreket, akikkel megoszthatják álmaikat, és a remény csendben valósággá válik. Istenben menedéket keresni azt jelenti, hogy igazi és biztos védelmet találunk, amelyet a hatalmasok nem tudnak garantálni, és inkább megtagadják. A szegények azonban jobban tudják, mint mások, mi a lényeges, mert ebből a lényegből élnek. Mivel ők hasonlítanak leginkább Krisztusra, felismerik Istent menedéküknek akkor is, amikor a körülmények látszólag tagadják, és reménykednek az ő igazságosságában, amelynek nem kell sokáig várnia, hogy megnyilvánuljon. Az elhagyatottság és a magány éjszakájában a

szegények „a Magasságos oltalma alatt laknak” (Zsolt 91,1). Mindazok, akik szomorúak és bajban vannak, akik igazságtalanságot és sértéseket szenvednek el, akiket szenvedés és fájdalom sújt, akik egyedül vannak és nem találják az élet értelmét, vigaszt és új motivációt találhatnak az Úrban.

3. Az, hogy Isten menedék, nem csupán ígéret, hanem valósággá válik Jézus Krisztus személyében. Isten közöttünk lakozik a Fiú megtestesülése által, aki által a kívánt menedék kézzelfoghatóvá és láthatóvá válik. Jézus Krisztus valóban Isten menedéke a szegények számára. Az Atya iránti engedelmességéből leszáll a legmélyebb pontra, ahol a legszegényebbek vannak. Mindenki felé kinyúl, és mindenkinek biztonságos menedéket kínál: "Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterheltettetek, és én megnyugvást adok nektek" (Mt 11,28). Jézusban Isten nemcsak megvéd, hanem részt is vesz az emberi szegénységben, egészen a keresztig. Korunk szegényei mind elfeledettek és mindannyian marginalizálva vannak: nemcsak hangtalanok és arctalanok, hanem még a kenyeret is elveszik a kezükből. Találkozzanak Isten Fiával, aki mindenki felebarátjává válik, senkit sem hanyagolva el! Találkozzanak vele mindenekelőtt azokban, akik kereszténynek nevezik magukat! Testén, az Egyházon keresztül Jézus kenyeret és barátságot ad; világosságot és a remény horizontját hozza; Nevén szólít mindent, és visszaadja mindenkinek a méltóságát. A názáreti Jézus Isten ajándéka a szegényeknek. Benne minden ígéret valósággá válik. Mindazok számára, akik hajléktalanok, munkanélküliek, írástudatlanok, éhezők és akik az egészségügyi ellátáshoz nem jutnak hozzá, új út nyílik meg: a másokkal való megosztás, mint Isten országának kifejeződése (vö. Mt 5,3). Azok megszállottságának, akik csak maguknak gyűjtenek vagyont, Isten állhatatossága áll ellen, aki valós emberek tanúságtétele által megnyitja szívét, és mindenkit befogad szeretetébe.

4. Krisztusban tehát mi magunk is arra kaptunk hivatást, hogy szegénnyé váljunk, és menedéket nyújtsunk a szegényeknek. A keresztény közösség nem maradhat közömbös a sokakkal szemben, akik ma az ajtóban állnak, és láthatatlan azok számára, akik bezárkóztak a négy fal közé. Az Egyház természeténél fogva arra hivatott, hogy szegény és menedék legyen a szegények számára. Ne feledkezzünk meg Szent Ágoston gazdag és szegény ember példázatának értelmezéséről: „A gazdag ember nevét nem említik, csak a szegényét. A gazdag ember neve szájról szájra terjedt, de Isten hallgat róla; a szegény ember neve ismeretlen volt, de Isten kinyilatkoztatta nekünk. […] Mit választanál? Szegény lenni, mint Lázár, vagy gazdag, mint ez a másik ember? Ne tévedj! Hallgasd meg, hogyan végződött mindez, és melyik választás volt rossz” (Sermo 33A, 4).

Ahogy a Dilexi apostoli buzdításban említettem: „Isten kegyesen viszonyul a szegényekhez. Az Úr reményt és szabadítást adó szava hozzájuk szól, ezért senki, aki szegénységbe vagy gyengeségbe esik, ne érezze magát elhagyatottnak. Az Egyház pedig, ha valóban Krisztusé akar lenni, a Boldogságok Egyházának kell lennie, egy olyan Egyháznak, amely helyet ad a kicsinyeknek, és amely maga is szegény, a szegényekkel jár, egy olyan helynek, ahol a szegényeknek kitüntetett helye van” (21. pont). Elkerülhetetlenül felmerül néhány kérdés, amelynek sürgősen foglalkoztatnia kell elménket és szívünket a Szegények 10. világnapján. Vajon Isten jelei vagyunk-e, aki a szegények menedéke? Tudatában vagyunk-e saját szegénységünknek, és többre értékeljük-e azt, mint az igazságtalan gazdagságot? Odamegyünk-e a szegényekhez, és érezzük-e a marginalizációjukat? Meghallgatjuk-e gondolataikat és osztozunk-e törekvéseikben? Isteni gyengédséggel ejtjük-e ki a nevüket? Szeretetünk felébreszti és fenntartja-e bennük az igazságosság és a felszabadulás utáni vágyat? Ezek és sok más kérdés komoly lelkiismeret-vizsgálatra kényszerít minket, hogy megállapítsuk, mennyivel inkább arra vagyunk hivatottak, hogy a szegényekért és

felszabadításukért dolgozzunk. Akkor látni fogjuk, hogy maguk a szegények válnak mások menedékévé. A szegénység megtapasztalása különösen érzékennyé teszi az embert a megújult szolidaritásra az új kihívásokkal szemben.

Krisztus szeretete által valójában Isten szeretetének részeseivé válunk. Ebben az értelemben a keresztények nemcsak arra kaptak hivatást, hogy menedéket keressenek Istenben, hanem arra is, hogy Istenben menedékké váljanak mások számára, „nem téve különbséget azok között, akik segítenek, és azok között, akiken segítenek, azok között, akik látszólag adnak, és azok között, akik látszólag kapnak, azok között, akik szegénynek tűnnek, és azok között, akik úgy érzik, hogy felajánlhatják idejüket, képességeiket és segítségüket. Mi az Úr Egyháza vagyunk, a szegények Egyháza, mindannyian értékesek vagyunk, mindannyian személyek vagyunk, mindegyikünk magában hordozza Isten egyetlen Igéjét. Mindegyikünk ajándék mások számára" (Prédikáció, 2025. augusztus 17.).

5. Assisi Szent Ferenc halálának nyolcszázadik évfordulója arra ösztönöz minket, hogy emlékezzünk arra, hogyan fogta el ezt a szentet, amikor zarándokként Rómába érkezett Péter apostol sírjához, a koldusok iránti együttérzés. Hogy megértse és személyesen is átélje szenvedésüket, levette ruháit, és koldusrongyokra cserélte azokat, majd leült koldulni, és az egész napot örömteli szívvel a szegények között töltötte (vö. Fonti Francescane, 1405-1406). Tanúságot akarunk tenni arról, hogy ma is lehetséges ugyanezt az örömöt megtapasztalni, ha a szegények helyzetébe képzeljük magunkat, és meghallgatjuk őket, ahelyett, hogy csak beszélnénk róluk. Akiknek Isten a menedékük, szabadon hozhatnak prófétai döntéseket, amelyek tanúskodnak arról, hogy mindent újra lehet vizsgálni az alapoktól kezdve, alázattal és testvériséggel, ami egyedül gyógyíthatja meg az arrogancia által megsebzett világot. Hiszem, hogy ez a 10. Szegények Világnapja fontos lépés lesz abban, hogy újra felfedezzük a sok testvér és nővér arcát, akik Istenben keresnek menedéket, és otthon akarják érezni magukat közösségeinkben. Maradjunk engedelmesek Isten szavához, amely a szív megtérésére buzdít minket. Szűz Mária, aki Fia keresztre feszített testében szemlélte Isten szeretetét, aki az éhezőket jóval tölti be, a gazdagokat pedig üres kézzel bocsátja el (vö. Lk 1,53), kísérjen el benneteket közbenjárásával.

A Vatikánból, 2026. június 13., Páduai Szent Antal ünnepe.

XIV. Leó pápa.

Az év XXXIII. Vasárnapja
2026. november 15.
Az Úr a szegények menedéke (vö. Zsolt 14,6)
1. „Az Úr a szegények menedéke" (vö. Zsolt 14,6). A zsoltáros szavai utat sugallnak számunkra, amelyen a Szegények 10. Világnapjára való felkészülésként haladnunk kell. Újra vissza kell térnünk Isten szavához, hogy felismerjük a szegények fontos helyét az egyház életében. A zsoltárnak ez a kifejezése a keresztény élet megítélésének kritériumává válik, mert feltárja Isten arcát és elismeri az emberi szegénységet. Egy drámai történelmi pillanatban – a jeruzsálemi templom lerombolásakor – a nép úgy érezte, hogy Isten elhagyta őket, és példátlan anyagi és erkölcsi nyomorúságot élt át.
Istennek ez a szava minden generáció számára teljes jelentőségében kinyilatkozik. A szöveg már a kezdetektől fogva egy olyan ellentmondásra mutat rá, amellyel a mi korunkban is gyakran találkozunk. A zsoltár ezekkel a szavakkal kezdődik: „Azt mondja szívében a bolond: Nincs Isten! A gonoszok utálatos dolgokat tesznek, nincs, aki jót cselekedjen" (Zsolt 14,1).

Rávilágítanak az ellentétre azok között, akik bölcsen viselkednek, és azok között, akik úgy élik az életüket, mintha semmi sem lenne nagyobb náluk. Sajnos észrevehető, hogy még ma is széles körben elterjedt a társadalmi igazságtalanság, az arrogáns korrupció gyümölcse, amely egyszerre diszkriminatív és elítélendő. A transzcendencia érzésének elvesztése a mindennapi életben már nem csupán Isten létezésének elméleti tagadása, hanem abban nyilvánul meg, hogy jóságát és irgalmát elmulasztják a személyes és társadalmi igazságosság elérésére irányuló erőfeszítések során.

A következményeket elsőként a szegények szenvedik el, akiknek száma – nem véletlenül – sok társadalomban növekszik. Isten hiánya már nem egymás mellé helyezi az embereket kölcsönös tiszteletben, hanem egymás fölé egy uralkodási és kizsákmányolási viszonyban. Így kerül napvilágra a bántalmazás és a kirekesztés káros logikája, amely marginalizál és megaláz. Nemcsak egyének, hanem egész nemzetek is ebben az állapotban vannak. A zsoltár szavai: „Emlékezik népemről, mintha kenyeret ennének” (Zsolt 14,4), mit sem veszítettek igazságukból.
testvéreket, akikkel megoszthatják álmaikat, és a remény csendben valósággá válik. Istenben menedéket keresni azt jelenti, hogy igazi és biztos védelmet találunk, amelyet a hatalmasok nem tudnak garantálni, és inkább megtagadják.

2. A szegények igazságszolgáltatásért való kiáltását ma egyre alattomosabb módon elfojtják, odáig menően, hogy minden erőfeszítésüket, amit könyörgésük meghallgatására tesznek, teljesen elnémítják. A digitális környezet a végletekig kiélezi az ellenük irányuló előítéleteket, és megerősíti a rájuk és az őket sújtó problémákra borult közöny fátylát. A szegényeknek nincs más választásuk, mint Istenhez kiáltani (vö. Zsolt 34,7), és elé terjeszteni panaszaikat, bízva abban, hogy meghallgatásra talál, mert Isten hűséges és irgalmas. Még ma is az elnyomottak, a megalázottak és a tehetetlenek abban a meggyőződésben erősödnek, hogy bizalommal és reménnyel kell támaszkodniuk Istenre. Ebben a teljes bizalomban újra virágzik saját méltóságuk érzése, felismerik a testvéreket, akikkel megoszthatják álmaikat, és a remény csendben valósággá válik. Istenben menedéket keresni azt jelenti, hogy igazi és biztos védelmet találunk, amelyet a hatalmasok nem tudnak garantálni, és inkább megtagadják. A szegények azonban jobban tudják, mint mások, mi a lényeges, mert ebből a lényegből élnek. Mivel ők hasonlítanak leginkább Krisztusra, felismerik Istent menedéküknek akkor is, amikor a körülmények látszólag tagadják, és reménykednek az ő igazságosságában, amelynek nem kell sokáig várnia, hogy megnyilvánuljon. Az elhagyatottság és a magány éjszakájában a szegények „a Magasságos oltalma alatt laknak” (Zsolt 91,1). Mindazok, akik szomorúak és bajban vannak, akik igazságtalanságot és sértéseket szenvednek el, akiket szenvedés és fájdalom sújt, akik egyedül vannak és nem találják az élet értelmét, vigaszt és új motivációt találhatnak az Úrban.

3. Az, hogy Isten menedék, nem csupán ígéret, hanem valósággá válik Jézus Krisztus személyében. Isten közöttünk lakozik a Fiú megtestesülése által, aki által a kívánt menedék kézzelfoghatóvá és láthatóvá válik. Jézus Krisztus valóban Isten menedéke a szegények számára. Az Atya iránti engedelmességéből leszáll a legmélyebb pontra, ahol a legszegényebbek vannak. Mindenki felé kinyúl, és mindenkinek biztonságos menedéket kínál: "Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterheltettetek, és én megnyugvást adok nektek" (Mt 11,28). Jézusban Isten nemcsak megvéd, hanem részt is vesz az emberi szegénységben, egészen a keresztig. Korunk szegényei mind elfeledettek és mindannyian marginalizálva vannak: nemcsak hangtalanok és arctalanok, hanem még a kenyeret is elveszik a kezükből. Találkozzanak Isten Fiával, aki mindenki felebarátjává válik, senkit sem hanyagolva el! Találkozzanak vele mindenekelőtt azokban, akik kereszténynek nevezik

magukat! Testén, az Egyházon keresztül Jézus kenyeret és barátságot ad; világosságot és a remény horizontját hozza; Nevén szólít mindent, és visszaadja mindenkinek a méltóságát. A názáreti Jézus Isten ajándéka a szegényeknek. Benne minden ígéret valósággá válik. Mindazok számára, akik hajléktalanok, munkanélküliek, írástudatlanok, éhezők és akik az egészségügyi ellátáshoz nem jutnak hozzá, új út nyílik meg: a másokkal való megosztás, mint Isten országának kifejeződése (vö. Mt 5,3). Azok megszállottságának, akik csak maguknak gyűjtenek vagyont, Isten állhatatossága áll ellen, aki valós emberek tanúságtétele által megnyitja szívét, és mindenkit befogad szeretetébe.

4. Krisztusban tehát mi magunk is arra kaptunk hivatást, hogy szegénnyé váljunk, és menedéket nyújtsunk a szegényeknek. A keresztény közösség nem maradhat közömbös a sokakkal szemben, akik ma az ajtóban állnak, és láthatatlan azok számára, akik bezárkóztak a négy fal közé. Az Egyház természeténél fogva arra hivatott, hogy szegény és menedék legyen a szegények számára. Ne feledkezzünk meg Szent Ágoston gazdag és szegény ember példázatának értelmezéséről: „A gazdag ember nevét nem említik, csak a szegényét. A gazdag ember neve szájról szájra terjedt, de Isten hallgat róla; a szegény ember neve ismeretlen volt, de Isten kinyilatkoztatta nekünk. […] Mit választanál? Szegény lenni, mint Lázár, vagy gazdag, mint ez a másik ember? Ne tévedj! Hallgasd meg, hogyan végződött mindez, és melyik választás volt rossz” (Sermo 33A, 4).

Ahogy a Dilexi apostoli buzdításban említettem: „Isten kegyesen viszonyul a szegényekhez. Az Úr reményt és szabadítást adó szava hozzájuk szól, ezért senki, aki szegénységbe vagy gyengeségbe esik, ne érezze magát elhagyatottnak. Az Egyház pedig, ha valóban Krisztusé akar lenni, a Boldogságok Egyházának kell lennie, egy olyan Egyháznak, amely helyet ad a kicsinyeknek, és amely maga is szegény, a szegényekkel jár, egy olyan helynek, ahol a szegényeknek kitüntetett helye van” (21. pont). Elkerülhetetlenül felmerül néhány kérdés, amelynek sürgősen foglalkoztatnia kell elménket és szívünket a Szegények 10. világnapján. Vajon Isten jelei vagyunk-e, aki a szegények menedéke? Tudatában vagyunk-e saját szegénységünknek, és többre értékeljük-e azt, mint az igazságtalan gazdagságot? Odamegyünk-e a szegényekhez, és érezzük-e a marginalizációjukat? Meghallgatjuk-e gondolataikat és osztozunk-e törekvéseikben? Isteni gyengédséggel ejtjük-e ki a nevüket? Szeretetünk felébreszti és fenntartja-e bennük az igazságosság és a felszabadulás utáni vágyat? Ezek és sok más kérdés komoly lelkiismeret-vizsgálatra kényszerít minket, hogy megállapítsuk, mennyivel inkább arra vagyunk hivatottak, hogy a szegényekért és felszabadításukért dolgozzunk. Akkor látni fogjuk, hogy maguk a szegények válnak mások menedékévé. A szegénység megtapasztalása különösen érzékennyé teszi az embert a megújult szolidaritásra az új kihívásokkal szemben.

Krisztus szeretete által valójában Isten szeretetének részeseivé válunk. Ebben az értelemben a keresztények nemcsak arra kaptak hivatást, hogy menedéket keressenek Istenben, hanem arra is, hogy Istenben menedékké váljanak mások számára, „nem téve különbséget azok között, akik segítenek, és azok között, akiken segítenek, azok között, akik látszólag adnak, és azok között, akik látszólag kapnak, azok között, akik szegénynek tűnnek, és azok között, akik úgy érzik, hogy felajánlhatják idejüket, képességeiket és segítségüket. Mi az Úr Egyháza vagyunk, a szegények Egyháza, mindannyian értékesek vagyunk, mindannyian személyek vagyunk, mindegyikünk magában hordozza Isten egyetlen Igéjét. Mindegyikünk ajándék mások számára” (Prédikáció, 2025. augusztus 17.).

5. Assisi Szent Ferenc halálának nyolcszázadik évfordulója arra ösztönöz minket, hogy emlékezzünk arra, hogyan fogta el ezt a szentet, amikor zarándokként Rómába érkezett Péter

apostol sírjához, a koldusok iránti együttérzés. Hogy megértse és személyesen is átélje szenvedésüket, levette ruháit, és koldusrongyokra cserélte azokat, majd leült koldulni, és az egész napot örömteli szívvel a szegények között töltötte (vö. Fonti Francescane, 1405-1406). Tanúságot akarunk tenni arról, hogy ma is lehetséges ugyanezt az örömöt megtapasztalni, ha a szegények helyzetébe képzeljük magunkat, és meghallgatjuk őket, ahelyett, hogy csak beszélnénk róluk. Akiknek Isten a menedékük, szabadon hozhatnak prófétai döntéseket, amelyek tanúskodnak arról, hogy mindent újra lehet vizsgálni az alapoktól kezdve, alázattal és testvériséggel, ami egyedül gyógyíthatja meg az arrogancia által megsebzett világot. Hiszem, hogy ez a 10. Szegények Világnapja fontos lépés lesz abban, hogy újra felfedezzük a sok testvér és nővér arcát, akik Istenben keresnek menedéket, és otthon akarják érezni magukat közösségeinkben. Maradjunk engedelmesek Isten szavához, amely a szív megtérésére buzdít minket. Szűz Mária, aki Fia keresztre feszített testében szemlélte Isten szeretetét, aki az éhezőket jóval tölti be, a gazdagokat pedig üres kézzel bocsátja el (vö. Lk 1,53), kísérjen el benneteket közbenjárásával.

A Vatikánból, 2026. június 13., Páduai Szent Antal ünnepe.

XIV. Leó pápa.